

UZVARĒTĀJI SACENSĪBĀ

par labības ražas ātrāku un kvalitatīvāku novākšanu sezonā

KOMBAINU E-516 GRUPĀ

Jānis Ozoliņš — iekūlis 618 tonnas,

Vladimirs Agafonovs — 494 tonnas,

Fjodors Gorins — 441 tonnu.

KOMBAINU SK-5 GRUPĀ

Sergejs Anuškovs — iekūlis 202 tonnas,

Kuprijans Anuškovs — 191 tonnu,

Platons Leonovs — 185 tonnas.

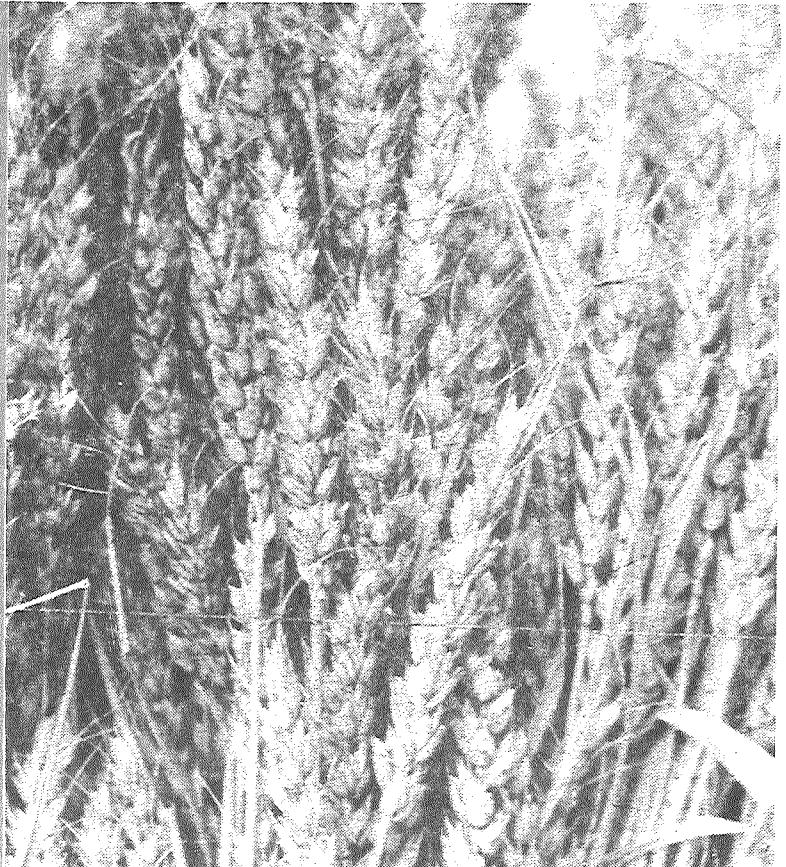
GRAUDAUGU PĀRVADĀŠANĀ

Jānis Valters pārvēdis 657 tonnas,

Sergejs Stepanovs — 578 tonnas,

Bronislavvs Krusts — 461 tonnu,

Aleksandrs Tumašovs — 419 tonnas.

VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJIES!

JAUNĀS CĒS

AGROFIRMAS «KRASNIJ OKTJABRJ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

SESTDIENA,
3. SEPTEMBRIS,
1988. g.
Nr. 36 (71)

Cena 2 kap.

VISUR ROSME

Septembrī uz laukiem satiekas labības kombaini ar graudu sēja mašīnām, izbrauc arī citi ražas novākšanas tehnikas, rosās arāji. Šī nedēļas vidū lauksaimnieciski industriāla aina bija vērojama laukos pie Pieniņiem. Vienā ceļā malā stāvēja graudu kombaini SK — 5, bet otrā vienī naski uzpildīja sēja mašīnas un pēc brīža atkal lieca slaidus lokus pa sastrādātu lauku. Netālu vienī jau paguvuši atstāt savu darba pēdas — tur pletās sadidzis ziemāju lauks. Bet pamalē s meža lēnām savilkās un cēlās gājup melni zils mākonis. Drīz tās bija klāt, pirms laika aprāva darbus, atvēsināja mehanizatoru karstās pieres. Ūdens lāzes bezvējā sījāja lēnām, svērteniski — tas nozīmēja, ka uz ilgu laiku. Pie darba nevarēja tikt arī nākamajā dienā.

Tāda bija šī vasara, tāds pie nācīs arī rudens. Saule «te pāsmāda, te projām iet». Un ir veikli jāmanevrē, lai izdevīgā būdi pagūtu ko izdarīt.

Labības novākšana iegājusi pēdējos hektāros, plašumā vēršas ziemāju sēja un kartupeļu novākšana, turpinās lopbarības krājumu papildināšana un mehanizatori uzsākuši augstes rudens apvēršanu. Visi darbi darāmi reizē, bet visi tiek

stipri traucēti. Todien drīz pēc sējējiem agregātus nācas apturēt arī kartupeļu vācējiem.

Par to, ka viņiem katrs hektārs, katra tonna raušus jāizrauj, liecina gan lielās ūdens peļķes sadīgušajos ziemājos, gan nenovākto kartupeļu vagās un vēl ne noplauto graudaugu lauku ieplakās.

Viena no kartupeļu racēju ekipāžām (attēlā) strādāja uz lauka netālu no lielfermas «Progress» — pilsētas pievārtē. Lai arī lauks bijis apsmidzināts pret nezālēm, tomēr tās savairojušās, masas liebums novākts pēc applāšanas, tomēr neļauj racējiem strādāt labi, daja bumbuļu izbirst atpakaļ uz lauku un gribot vai negribot jāorganizē otrreizēja pārlasīšana. Tāpat tas ir pirmajā ražošanas iecirknī.

Vienīgā izeja no stāvokļa šajā saspriegtajā laikā — operatīva manevrēšana ar tehniku un darbaspeku, ko arī cenšas panākt abos kolhoza ražošanas iecirkņos.

PLAUJAS DIENĀS

Grūti bija kombainieriem pievarēt galvenos labības laukus, vēl grūtāk klājas tagad — pēdējos hektāros. Tiem palikušajiem spēkiem, kuru uzdevums «apcirst astes», aizvien biežāk un ilgāk jākavējas lauka malā, arī reizēm nesagaidot, kad vārpas apžūs. Zeme vairāk un vairāk piemirkt, kombaini grimst. Daļa vīru, kas bija devušies pēc maižes, jau izbraukusi citos, svarīgākos darbos, piemēram, kartupeļu, «otrās maizes» glābšanā.

Laikā no 14. līdz 16. jūlijam lielāko iekūlumu — ap 40 tonnām — vidēji dienā sasniedza V. Abajevs. V. Agafonovs iekūla vairāk par 38 tonnām, J. Ozoliņš — 33 tonnām, F. Gorins — 30 tonnām. Viņi strādāja ar VDR ražotajiem kombainiem E — 516.

Nākošā nedēļa izrādījās sarežģītā, sešās dienās — no otrdiennes, 19. jūlijā, līdz svētdienai, 24. jūlijam, nevienam no viņiem neizdevās pārkāpt 30 tonnu robežu. Lielākais vidējais iekūlums šajā laikā bija J. Ozoliņam — nedaudz pie trūka līdz 30 tonnām. Kombaini

SK — 5 šajā laikā vēl nebija ieseistījušies darbā.

Piņu nedēļu — septiņas dienas — kā vieni, tā otri nostrādāja, sākot ar 25. jūliju. Kad gan, atskaitoties uz atsevišķām dienām, iekūlums visai svārstīgs. Lielākais vidēji šajā posmā bija V. Abajevam — tuvu 27 tonnām, otrajā vietā ierindojās A. Malahovs ar apmēram 23 tonnām. Kombainu SK grupā no pieciem labākajiem to vadītājiem pirmajā vietā šajā posmā izvirzījās J. Uzulnieks ar apfutuvi 13 tonnām iekūluma. Vairāk par 12 tonnām bija P. Leonova kontā, vairāk par 11 tonnām — S. Anuškovam.

Šoferu darbs atkarīgs no tā, kas ir kombainu graudu tvertnes. Laikā no 14. līdz 24. jūlijam vislabāk paveicās J. Valteram, kurš pārveda vairāk par 266 tonnām, S. Stepanovam — 214 tonnām, no 25. jūlija un līdz mēneša beigām — S. Stepanovam — vairāk par 226 tonnām, J. Valteram — 219 tonnām. Augusta pirmajā nedēļā — B. Krustam — 130 tonnām.

JURIS KAUŠA

PALDIES PAR ČAKLUMU

Četrdesmit Preiļu abu vidusskolu audzēkņu pārsvārē merenes, vasarā strādāja mūsu agrofirmas cietes rūpniecas saldās produkcijas ceħā — papīrišos iefinē konfektes «Gotīnax». Savu vasaras brīvdienu laikā skolu jaunatne izdarīja lielu pakalpojumu mūsu rūpniecīai ar savu čaklumu, izdarību. Paldies palīgiem par darbu!

Visi viņi pelnījuši sirsniņus pateicības vārdus, daudziem šīs darbs vairs nebija sākams un mācīms no jauna — konfekšu ceħā strādājuši arī agrāk. Piemēram, Lenocka Baikova, šeit par vasaras brīvdienām strādāja jau kopš 1984. gada, iemantojusi konfekšu iefinējās specialitāti. Meitenei darbs ēpatīkās, nolēmusi iemācīties par pārdevēju.

Ei labprāt nosauktu visus skolēnus, kuri strādā ceħā, tāču to nelauj ierobežotā avīzes platībā. Lai arī šoreiz daudzu čaklo palīgu vārdi paliiks nemīnēti, tas tomēr nenozīmē, ka viņi būtu strādājuši sīlktāk par ciemēm, ka mēs viņiem nebūtu pateicīgi par darbu. Centīgas bija Anita Dzene, Larisa Berjoza, Ira Lavrenova, Lena Dorofejeva, Katja Golubeva, Inna Sindareva, Larisa Lukjanova un daudzi citi.

Atkal sācies jauns mācību gads un skolēni, mūsu palīgi, atgriezūsies savās vietās skolu kabinētos, stājušies pie savu galveno uzdevumu risināšanas — iemācīties uzdotu vielu, iegūt izglītību, specialitāti, jo tautas saimniecībā viņus gaida kā augstas kvalifikācijas darba darītājus. Darbs ceħā pavēris to priekškaru, aiz kura sākas pāstāvīgā darba noslēpumi. Paldies par darbu un labas sekmes mācībās!

Vera LEONOVĀ,
agrofirmas kadru nodalas
priekšniece.

1. SEPTEMBRIS — ZINĪBU DIENA

1. SEPTEMBRIS — ZINĪBU DIENA

LAI BAGĀTA RAŽA

Rajona skolās jau trešo gadu turpinās bērnu apmācība no sešu gadu vecuma — aizvadītajā mācību gadā zināšanas apguva 92, 8 procenti šī vecuma bērnu. Šajā mācību gadā papildus tāda apmācība tiks iesakta arī Preiļu bēru dārzā «Pasacīja».

Mūs vēl daudz jārūpējas, lai sešgadīgajiem skolēniem būtu nepieciešamais piemērotais inventārs, labi organizēta ēdināšana un ar viņu mācīšanu un audzināšanu nodarbotos tie skolotāji, kuri beiguši attiecīgus kvalifikācijas kursus. Bāžas rada medicīniski pedagoģiskās komisijas slēdziens, ko tā šogad maijā izdarīja pēc pārbaudēm: 53 procenti sešgadīgo skolēnu mācīmi palīgskolās, 27 procentiem audzēkņu jāatkārto izņemtā viela.

Pagājuši divi gadi, kopš vispārizglītojošajās skolās tiek apgūti informātikas un skaitļošanas tehnikas pamati. Preiļu I vidusskolas skolotājs J. Eglītis sadarbojas ar P. Stučkas LVU Experimentālās fizikas katedru, kopā ar docentu T. Romanovski izstrādājuši ārejās atmiņas ierīci personālskaitļotājam, ar kurās pāldītibū var veikt anketēšanu. Šogad sanemtas 3 jaunas informatīvās skaitļošanas kabinetu iekārtas, tās nodotas Aglonas, Rudzētu un Līvānu 1. vidusskolai.

Ieilgusi mācību bērns izveidošāna 1.-3. klašu skolēniem, darbīcās varēja strādāt tikai 76 procenti šo skolēnu. Pagājušajā mācību gadā izveidotās 485 skolēnu darba vietas, mācību un ražošanas kombinātā 605 skolēni apguva 14 specjalitātes. Rajonā uzsākta gatavošanās pedagoģiskās pieredes konkurskatei, kas paredzēta 1989. gada marta brīvdienās.

72,4 procentiem skolotāju ir augstākā izglītība, katrs ceturtais ir ar darba stāžu līdz pieciem gadiem. 1987. gadā izcīnīts LPSR Ministru Padomes un Latvijas republikāniskās arod biedrības padomes ceļojos Sarkanais karogs.

Augstu novērtējumu guvis rakstu darbu eksāmens latviešu valodā Riebiņu vidusskolas, 8. klasēs. Dzīmītā valoda ir nozīmīgākais mācību priekšmetis. Radoši jāpieriet vēstures mācīšanai. Neapmierina darbs latviešu valodas mācīšanā krievu klasēs. Un otrādi.

Neapmierina darbs skolēnu internacionālajā audzināšanā, joprojām formāla ir skolu sadarbība ar ģimenēm. Uzlabojas pionieru nama, bērnu un jaunaines sporta skolas un jauno tehniku stacijas darbs. 18 pirmskolas iestādes, kuras ir rajonā, apmeklē 1988. bērni, darbu uzsāk jaunais bērnudārzs Rudzētos, kurā ir peldbaseins.

Nākamgad Rīgā 1. un 2. jūlijā notiks skolēnu Dziesmu un deju svētki — tiem jāsagatavojas kā nākas.

Jānis LAZDA, rajona izpildkomitejas tautas izglītības nodaļas vadītājs

Gatavosimies kopdarbam

Tikko, liekas, vēl bija pavaaris, tikko izskanēja pēdējais skolas zvans, tikko teicām ar dievās saviem astotiklasniekiem un desmitklasniekiem, kad jau atkal ar asteru, gladiolu un dāliju krāsaino mirdzumu pie skolas durvīm pieklauvējis rudens, jauna mācību gada sākums. Un mēs, skolotāji, atkal sagaidām savējos — mazliet garākus, plecīgākus, skaistākus un nopietnākus, varbūt mazliet svešākus,

tomēr — savējos. Un viņu smaids, ar patiesu cienu dāvātais asteres zieds liek mums, skolotājiem, domāt, ka šo skarbo pasauli vēl laime un prieks nav atstājuši. Mums tikai gribas jautāt: «Vai šogad būsīt labi, godīgāki, zinākārāki?»

Ar cerībām un bāzām domājam par izglītības pārbūvi, par to, kā izglītību, kultūru un zinātni apvienot nedalāmā kopumā ar darba tikumu un iedot kā

celamaizi saviem audzēkņiem. Bet vai to spēsim tikai mēs, skolotāji, vieni paši? Protams, nē! Tāpēc lūdzam vecākus biežāk vērt skolas durvis ne vien reizē ar saviem mazulišiem 1. un 2. klašē, bet būt kopā arī ar saviem padsmiņiem 8., 9. un 10. klašē. Ir brīži, kad mums liekas, ka daļā jaunās paaudzes sirds silums zūd, trūkst kultūras, inteleģences, trūkst tikumības, pārāk liela ir interese par materiālajām vērtībām, kuras paši vēl neprot sapelnīt. Bet ne cilvēkmīlestību, ne tikumību, ne kultūru skola vien bez vecāku, bez sabiedrības atbalsta nespēs iedot. Tāpēc sadosim visi rokas, liksim prātus un sirdis ciešāk kopā, lai mūsu bērni izaugtu tikumiski skaidri, gudri, labi cilvēki ar lielu darba mīlestību.

Mūsu skola ir daudz nacionālā, divplūsmu skola, tāpēc jo

cilvēka bagātība. Nevar taču apgūt citas tautas kultūras vērtības, tradīcijas, nezinot tās valodu.

Viena no sabiedrības vēlmēm jaunās paaudzes izglītošanā šodien skan nepārprotami skaidri: skolā jāpadzījina humanitāro zināšanu apgūšana. Literatūra, mūzika, vēsture, dabas un sava novada izziņšana. Arī mūsu skolā vecākajās klasēs fakultatīvajās stundās mācis Latvijas PSR vēsturi un dos izziņas materiālu par mūsu novadu. 9. klašē būs vairāk stundu literatūrā, pamatskolas klasēs — divas stundas nedēļā muzikālajā audzināšanā, 8. klasē mācīties jaunu kurss fizikā.

Jā, skolā problēmu ir daudz, un šie daži pārbūves gadi to skaitā nav mazinājuši. Šīs problēmas jārisina mums visiem kopīgi.

Veneranda STARČENOKA,

Riebiņu vidusskolas skolotāja

PAR AUTORI: šis mācību gads skolotājai ir četrdesmitais. Sa-

vas gaitas viņa sāka toredzējā Ančkinu sešķīsgājā pamatskolā, strādāja Vārkavā un Preiļos. Un nu jau 27 gadus ir riebi-

nieta. Visu šo laiku bērni

ievada latviešu literatūras un

valodas skaitājā un interesan-

tajā pasaulē. Pirms jubilejas mā-

cību gada sākuma skolotājai

bija veltīti ziedi un uzmanības apliecinājumi. Viņa joprojām ir

aktīva un neiztrūkstoša ciema

etnogrāfiskā ansambļa dalībniece,

daudzu seno dziesmu dziedātāja

un aizsācēja.

Stāv stalta mūsu gaismas pils

Šī novada slava aizgājusi tālu, tā vai citādi iespaidojusi arī visu Latgalī. Sava loma bija tam, ka jau 1863. gadā tagadējā Naufrēnu un Miglinieku ciemu teritorijā Ludzas rajonā līkti pamati tautas izglītībai. No šejienes nāk pazīstamie tautas apgaismotāji Pīters Migliniķs un Andrijs Jurdžs, ar viņiem sasaucas tagadējie dzejnieki, rakstnieki, kultūras un zinātnu darbinieki, laukaimnieki un rūpniecības darbinieki, kuri veido visas republikas likteņus, dzīvodomā gan Rīgā, gan citos novados, gan palikdami uz vietas Latgalē.

Augusta viidū sapulcējās Naufrēnu vidusskolas visu izlaidumu absolventi, bijušie un tagadējie pedagogi, lai atskaitītos uz šiem tālajiem gadiem, satiktos ar savu jaunību un bijušajiem skolotājiem, domās pārsteigātu novāda un visas republikas sāpju un labo cerību ceļus.

Viens no pirmajiem skolēniem, kurš tolaik ieguva izglītību pirmajā apkaimes skolā — Zelmuīžā, kas bija slavenās bāronu dzimtas Rozenšildu-Paulinu īpašums, bija Pīters Migliniķs — dzejnieks un cīnītājs par zemnieku tiesībām. Vēsture atstājusi datus arī par pirmo skolotāju — Mihailu Jefremovu, kurš bija beidzis Vitebskas garīgo semināru, par to, ka skolu tēcējās mužiņas desmitnieks Andrijs Migliniķs. Pīteri Migliniķu uzskata par pirmo latviešu dzejnieku ar revolucionāru ievirzi. Bet viņa līdzgaitnieku Andriju Jurdžu dēvē par Latgales Prometeju, kurš, tautai nesdams garīgo gaismu, pats zaudēja redzi — pie skala uguns pēc darba dienās uz lauku sarakstījis grāmatas ar gandrīz 30000 rokrakstu lappusēm. Tas bija gigantisks darbs.

1908. gadā no četrus kilometrus attālās Zelmuīžas skolu pārcēla uz Rogovku, kur četrā lielāku un citu mazāku ceļu satekā veidojās miestīns ar visiem tā atrībītiem. Avīze «Dryva» 1911. gada 16. novembrī rakstīja, cik drausmīgos apstāklos te bija jāmācis 135 zemnieku bērniem. Skolai nebija pat durvju un... «To-del bīži godos, ka lekciju laikā klasses apcīmoj pogosta skrīvera cyukas».

Kapitālu skolas ēku uzcēla

● SENU AMATU PRATEJĀ

KOKS JĀPAZĪST

Pilsētniekam izkaps būtu tikai lieks krāms. Bet laukos bez tās neiztikt — kaut vai lai zāli loga priekšā apcirstu. Tāpēc viendien griežos pie savu saimnieciskā kaimiņa pēc padoma: kādu asmeni labāk pirkī, kā ielikt kātu, iesiet rokturi. Zināms taču, ka tam vajadzīga sava — un ne maza — «znojē». Bet viņš, par brīnumu, atsaka:

— Zināt, jūs labāk paprasiet Stabulnieku Pēterim, kas teptat netālu centrā dzīvo. Viņš pamācis gudrāk par mani.

Un tā es iepazīstos ar Pēteri Stabulnieku — cilvēku, kam uz koku labi trenēta acs.

Korespondentam jau pēc amata pienākas būt zinātāram, tāpēc sāku ūcināt, kas viņu savlaik izkapsu iesiešanā mācījis.

— Tad dzīve, darbs jau pamazām iemāca. Te galvenais asmenim trāpīt īsto lenķi. Nolieksi par zemu — gals līdz zemē, paņems par daudz uz otru pusī — zāle plausies par augstu, puse uz lauka paliks. Un tad vēl, lai izkaps labi plautu, tai jābūt vienmēr asai, tāpēc vajag mācīt to arī izkult, izkapīnāt.

— Nu, bet kātus — kur tos dabūjat? Redzēju jūsu izkaptīm tik taisnus un gludus kā izvirpotus. Vai jums ir koka virpa?

— Var arī bez virpas. Jāsmeklētai mežā taisns koks, jānomizo, tad jāizzāvē, jānoēvelē. Un pēc tam ar smilspapīri kārtīgi jāapstrādā. Nebūs slīktāks kā virpotis.

Tā ir — koks mil, kad to glauda, mil prasmīgas un čaklas rotas. Un Pēteris Stabulnieks man pāstāsta, kas viņam to līcis saprast.

Mans tēvs jau kopš bērnu dienām bija invalīds. Zemes darbiem nederēja, vajadzēja iemācīties sev citādi maizi pelnīt. Tā viņš kļuva par amatnieku: taisīja koka traukus — spainus, mucīnas, foverus, kērnes, kuģiļus. Lai dēlīsus bez spraugām kopā salīstītu, tā ka ūdens cauri nelīst, vajadzīgs labs acumērs. Ar lepkāmēru tikai vienu spainu pa dienu var uztāstīt, bet tēvs sešus pārus dabūja gatavus. Un mums — četru dienām — vajadzēja braukt mežā viņam materiālus gādāt.

Tad redz kur viņam tā acs uz lietaskokiem uztreñēta! Un ja vēl pievieno divdesmit piecus gadus, kas darbā pie gatera, kas celtneicībā pavadīti, tad kļūst skaidrs, ka darīšana ar īstu lieptātēju. Bet Pēteris Stabulnieks turpina:

— Es jau arī no viņa iemācījos taisīt koka traukus. Var no zāgēm dēlišiem, bet vēl labāk — no skaldītēm. Nozāgē — tik augstu bluki, kādu gribi mucīnu taisīt, un saskaldi to kārtās. Pēc tam atkal darbs ēvelei. Bet sajust, cik bieza vai plāna skaida īemama, — to rokām vislabāk pati strādāšana iemāca.

Šajā sēpu, gurķu sālīšanas, kāpostu skābēšanas laikā neaujāsi dzirdēju divu vecu zemnieču sarunu:

— Afcerīes, kā mūsu jaunībā nici-gi runāja: «Nu kas viņam tur saimēcībā ir — tikai koka spaini, un mučeles!» Toreiz jau visi dzinās pēc metāla traukiem — likās labāki, smalkāki, izturīgāki. Un arī dārgāki. Koka traukiem nebija nekādas vērtēs.

— Bet tagad daudzi mani apskauž par maniem koka toverišiem. Es tos par dārgu naudu nepārdotu. Pavīsam cīti garša skābējumiem.

Tācu koka trauku gālavotāji tagad ir retums. Tāpēc jautāju Pēterim Stabulniekiem:

— Kam jūs nodosiet savu no tēva manoto māku? Koka trauki kā dābas dots materiāls nekad «neizies no modes», to vērtība, gadiem ejot, var tikai pieaugt.

Jā, ko te lai atbild? Pagaidām sešpadsmītgadīgajam dēlam Mārim cītas rūpes — jāapgūst mehanizatora profesija Višķu sovhoztechnikumā. Puisīni arī gaiši galvu — viņš pat ceļazīmi uz Arteku saņemis par labām sekਮēm mācībās — ar videjo speciālo izglītību vien arī būtu grēks apmierīnāties. Ko tu pārīsti: cīti laiki — citas rūpes.

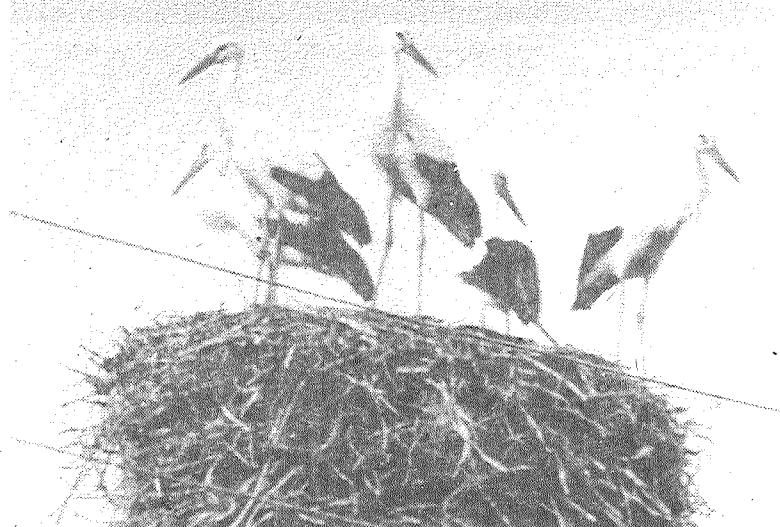
— Bet vēlāk, kad paliks vecāks, gan tad vēl noderēs vectēva māka. — Mēs abi paliekam cerībā, ka senais amats šajā ģimenē netiks aizmirsts.

M. AUSTRUMA

KINO SEPTEMBRĪ

4. «Notveršana»,
 5. «Trīs iepazīšanās»,
 6. «Neredzamais cilvēks»,
 7. «Tā precas itālieši»,
 8. «Labais un kreisais krasts»,
 9. «Pusaudži», I un II sēr.,
 11. «Grog»,
 12. «Lielie manevri»,
 13. «Drakona medības»,
 14. «Kordebalets», I un II sēr.,
 15. «Reta suga»,
 16. «Dzīves jēga», I un II sēr.,
 18. «Izmānīgi darboni»,
 19. «Astonarpus», I un II sēr.,
 20. «Savrupais kuģojums»,
 21. «Veronikas Fosas alkas»,
 22. «Leplīšuāls spogulis»,
 23. «Salmu zvanī», I un II sēr.,
 25. «Anželika dusmojas»,
 26. «Baskervilu suns»,
 27. «Svešās spēles»,
 28. «Naktis ekipāža»,
 29. «Likteņa mainība»,
 30. «Rītam austot», I un II sēr.,
- Seansu sākums pulksten 20.30.

- «Mosfilm», M. Gorkija st., Itālija, Francija, EĀR, Itālija, Francija, «Uzbekfilm», ASV, ASV, «Uzbekfilm», «Mosfilm», Itālija, «Mosfilm», VFR, Anglija, A. Dovženko st., Francija, ASV, «Armenfilm», «Mosfilm», Odesas st., «Mosfilm».

RINKA AIZSARDZĪBA**OZOLU SPĒKS NEMAZINĀS**

Spēka kokiem — ozoliem šis ir ražas gads. Kā zalojsnējiem, tā arī daudzus gadus nodzīvojušiem, veju plūnītēm un zibēnu spertiem zari pilni ar zīlēm — ozolu bērniem, kurus liks pamatus jaunām audzēm. Žēl, ka pie mums nestāda ozolu mežus. Stāda egles un priedes, bērzi un alkšņi par sevi rūpējas paši, bet ozoli savus zīlukus nobirdina uz savām saknēm. Un rei kurai augi spējīgi lemts nokļūt tālāk, lai kļūtu par varenu koku. No senākajām ozolu birzīm starp laukiem tagad saglabājušies tikai atsevišķi milzeni.

Daudz zīlu — būs laba barība meža cūkām. Ozolu spēks neiet mazumā — tiem šogad laba raža.

KO SOLA RUDENS

Kā parasti — slapjumu, aukstus vējus. Bet ja bērzi sāk dzelzēt no apakšas, tad rudens būs ilgs un ziemas iestāsies vēlu. Pilnāzemē šogad ogu daudz — rudens tādāt ietās. Tāds laiks drīz apnīk, gribas salu. Par drīzu tā iestāšanos pārēsta lap-

egu dzelzēšana, gājputnu steidzīga lidošana augstu debesis, bet ja lido gulbij, tad ziniet: nem uz spāniem ir sniegs. Bet apnīk arī sals un ziemas. Cik tā būs gara, var uzzināt iepriekš. Ja golvī zāli ēd no vietas — būs gara, ja pa puduram — īsa.

Paskaitīsimies, kad kokiem nobirs lapas. Ja pirms Miķelijiem (29. septembrī), tad nākamais pavaras būs silti.

LASĪTĀJ!
Lai negadītos tā, ka atnāc nopirkīt kioskā «Jauno Cēlu», bet tā tur vairs nav, vislabāk ir pāsūtīt vietējā sakaru nodaļā, preses aģentūrā, pie pastniekiem un sabiedriskajiem preses izplatītājiem un droši gaidīt mājās.

PREIĻIEM — 60 GADI

Nobīgums, sāk. 35. numurā

Gādājot par pilsētas sakopšanu, nolemts nojaukt vairākus vecos graustus, kas bojāja mūsu rajona centru izskatu, tāpat arī pus-sagāžušos vecos šķūnus, kas jau sen zaudējuši ne vien izskatu, bet arī nozīmi. Savs stūris netālu no restorāna un kulinārijas veikalā, no kooperatīvā skolas ierādīts agrofirmas «Krasnij Oktjabrī» veikala būvei. Gribētos, lai te nerēgojas gruvei, bet ātrāk sāktu veidoties jaunās būves apriņķīs.

Lai atslogotu ielas no daudzajiem tran-zīta satiksmes līdzekļiem, sākts darbs stāvētās iekārtaiņai pie apvedceļa. Pilsētnei, mūsu viesus iepriecina, ka par

centra labo izskatu rūpējas arī rajona lau-dis. Piemēram, bibliotēkas aktīvisti no Silājāniem izgatavoja interesantu rādītāju pie sis iestādes. Daudz skaitīgi un pafikāmu vaibšu mūsu pilsētas sejai īenes bērnu-daržu teritoriju labiekārtotānu, bērniem zi-nāmo pasākumu tēlu uzstādīšanā. Domāju, ka pie vīsa tā labi iederēsies arī restaurē-tais bērnu spēļu laukums.

Driz tiks pabeigta Pionieri laukuma pār-būves pirmā kārtā — dala, kas atrodas mūsu izpildkomitejās un veikalā «Sadzīves tehnika» priekšā. Te uz dekoratīva pauaugstī-nājuma pacelēs zālētā iestāktais puku dobes un akmens ar veltījumu Preiļu seš-desmitgadei. Tas jau novietots savā vietā.

Šo akmeni atvedām no Steku sila, vietas,

kādus mēs visi tos vēlēsimies redzēt.

Lielas cerības liekam uz konkursu «Vai tu mili savu pilsētu», kas rīt pālailā. Organizējot to, izvirzījam mērķi kaut mazliet pietuvoties tam, lai mūsu pilsētā būtu augsta kultūra. Grībam visus iedzīvotājus iesaistīt individuālu māju, komunālo un iestāžu dzī-vojamo namu teritoriju sakopšanā, gādībā par zeļajiem stādījumiem, kultūrmasu pasākumu organizēšanā. Protams, ir lietderīgi paskaitīties, kas noteik arī pilsētai piegūsā zonā. Vēl mēs grībam, lai Preiļu jaunajā paaudzē, bērniem veidotos laba gaume un skaitīši izpratne.

Konkursā rīt sešas grupas: uzņēmumi, ap-kalpojās sēras iestādes un uzņēmumi, ap-bērnudārzi un skolas, komunālās dzīvojamās mājas, dzīvojukļi celtneicības kooperatīva un individuālās mājas. Jāsakārto fasādes, balkoni, lodžijas, pagrabu un bēniņu telpas, durvis, pagalmai un kāpu telpas, zālai un puku dobes, mazās arhitektūras formas un vizuālās informācijas iedzīkeli. Zuriņi nemēs vērā arī iedzīvotāju līdzdalību pilsētas labiekārtotānu un uzkopšanā. Tātad, katram dots iespēja parādīt, vai viņš patiesīm mil un cīena savas mājas, atpūtas zonas, savas pilsētas rotu.

Uzvarētāji sapēms Goda rakstus un ce-lojotās piemītas zīmes, kas pieteikīmās labākajām — uzvarētājām konkursā.

DABAS STŪRTIS**NELABVĒLĪGĀS DIENAS**

Ikvienu interesē dabas un ģeofizisko pa-rādību prognozes. Bet ne tādēl, ka ar savu sarežģību un grūtu paredzēšanu, kas ne vienmēr piepildīs, ir par temesu ironijā. Daudzi cilvēki izjūt zināmu sakaru starp savu pasažīru un ārējo apstākļu izmaiņām. Pret nelabvēlīgiem ģeofiziskajiem apstākļiem se-viķi jūtīgi ir cilvēki ar novājinātu ve-selību, pārpūlējusies un arī bērni.

Centrālie laikraksti un citi periodiskie iz-devumi mēnesī sākumā publicē sākāpā ar ģeofiziskiem apstākļiem nelabvēlīgo dienu kalendārus, bridinot, ka cilvēki, kuri sirgst ar hroniskām kaitēm, šajās dienās nedrikst pārpūlēties, profilaktiski lietot pirmatnējus ārstnieciskos preparātus. Izmaiņām ģeofiziskajā situācijā sevišķi rūpīgi jāsekā personām, kas sirgst ar sirds un asinsvadu slimībām, higeroniju, dažādām psihiskajām novirzīmēm.

Vadoties pēc publikācijām preses izdevumos, kas mūsu lasītājiem nav brīvi pieejami, mācību gada sākumā gribam pastāstīt par to, kā nelabvēlīgie ģeofiziskie faktori ie-spaidīt bērus.

Bērnu organismu reakciju uz dažādām dabas un ģeofizisko faktoru izmaiņām var izskaidrot ar to, ka viņu organismi vēl nav izstrādājuši pielāgošanās mehānismu, kas pilnīgi nostiprinās tikai jaunības gados. Zināms, ka jebkura sākums, bērniem ir ievērojami smagāka, jo prasa lielāku psihisko, organisma emocionālo un fizisko funkciiju spriegumu. Tādēļ augošām organismam ekstreimālos laika un ģeofizisko apstākļu periodos var vien-kārši pietrūkt energoresursu, lai laikus spētu piemēroties tiem. Tas viss negati-vi ietekmē sirds un asinsvadu sistēmas, elpošanas orgānu darbību, attīstās nervu un endokrīnās sistēmu funkcionālās darbības traucējumi. Bērns jūt diskomfortu, ko, protams, pats nekādi nespēj iz-skaidrot. Tieki traucēšķi miegs, parādīs līdzvarotības traucējumi, rau-dulība, reizēm celjas temperatūra, paslikinās apeištie.

Kad ekstreimāla sasprindzinātība ģeofiziskajā situācijā ir pagājusi, viss atkal ir «sliedēs» — normas robežās. Tātad, ja bērnu organismus atsaucies uz meteo- vai ģeofizisko apstākļu svārstībām, nav vajadzības tam dot zāles pēc saviem ieskaņiem. Tas var radīt smagās sekas.

Šādos brīžos bērnam vajadzīga tuvinieku vērīga un sīta attieksme, apkārējo labvēlību, jo viņš ir pas-priņķi uzbudināts, saasināts viņa ietūgumos. Daži bērni kļūst agre-sīvi, viegli uzbudināmi, pastiprināti jūtīgi. Šādos nelabvēlīgos apstākjos bērni daudz lēnāk atrisinā skolas uzdevumus, ir izklaidīgi mācīb-stundās. Pieaugušo vēl vairāk paslikinā viņu stāvokli. Var pat rasties konfliktuācijas, kad bērnu vai pusaudža kontakts ar skolotāju, ar vecākiem paslikinās. Tā rodas nemili-mi skolotāji un nemili-mi mācību priekšmeti.

Jānorēš pastiprināts prasīgums pret bērniem ģeofizisko situāciju nelabvēlīgās dienās. Tieši ofrādi, pieauguša lejutīga attieksme pret bērnu viņa atbalstīšana, psihomēnīlātajā un fiziskajā diskomfortā ir visreālākais ceļš, kā uzturēt labu pāsājību. Jāsāk kritiskajās dienās. Norūšanā, fiziska rosmē, nodarbošanās ar sportu, dienas režīma ievērošana, pareiza ēdināšana palīdzēs bērnu organizēšanai līdzīgās īzstādības meteosvārstību periodos.

<tbl_struct